

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	7Cdo/48/2020
Identifikačné číslo spisu:	5116201764
Dátum vydania rozhodnutia:	23.07.2020
Meno a priezvisko:	JUDr. Lubor Šebo
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2020:5116201764.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobkyne 1/ J., bytom C., XXX XX Galanta, proti žalovaným 1/ C., bytom E., XXX XX Nová Bystrica, zastúpenému obchodnou spoločnosťou JUDr. Bohuslav MAJCHRÁK, advokát, spol. s r.o., so sídlom 023 05 Nová Bystrica 850, IČO: 36 416 525, v mene ktorej koná konateľ a advokát JUDr. Bohuslav Majchrák a 2/ KOOOPERATIVA poisťovňa, a.s. Vienna Insurance Group, so sídlom Štefanovičova 4, 816 23 Bratislava, IČO: 00 585 441, zastúpenej JUDr. Baltazárom Mucskom, advokátom so sídlom Vajnorská 55, 831 03 Bratislava, o náhradu škody vo výške 40,000,- € s prísl., vedenom na Okresnom súde Žilina pod sp. zn. 7C/18/2016, o dovolaní žalovanej 2/ proti rozsudku Krajského súdu v Žiline z 31. júla 2018 sp. zn. 5Co/10/2018, takto

rozhodol:

Dovolanie o d m i e t a .

Žalobkyňa nemá nárok na náhradu trov dovolacieho konania.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Žilina (ďalej aj „súd prvej inštancie“) rozsudkom zo 17. júla 2017 č. k. 7C/18/2016-109 uložil žalovaným 1/ a 2/ povinnosť zaplatiť žalobkyni sumu 15.000,- € a to do 3 dní od právoplatnosti tohto rozsudku s tým, že plnením jedného žalovaného zaniká v rozsahu plnenia povinnosť druhého žalovaného. Vo zvyšnej časti žalobu zamietol. Žalovaným 1/ a 2/ priznal nárok na náhradu trov konania proti žalobkyni náhradu trov konania každému v rozsahu 25 %. V odôvodnení svojho rozhodnutia uviedol, že v dôsledku zavineného protiprávneho konania žalovaného 1/ došlo k smrti manžela žalobkyne pri dopravnej nehode, čím došlo k zásahu do jej osobnostných práv titulom straty blízkej osoby (manžela), a preto jej priznal náhradu nemajetkovej ujmy vychádzajúc z kritérií stanovených v § 13 Občianskeho zákonníka. K žalovanej 2/ vznesenej námietke premlčania uviedol, že premlčacia doba začína plynúť dňom nasledujúcim po dni, kedy k takémuto zásahu došlo. V danom prípade nie je spornou skutočnosť, že k neoprávnenému zásahu došlo 21. októbra 2013 pri dopravnej nehode, ktorú zaviniť žalovaný 1/. Uvedenou dopravnou nehodou bolo jedným činom zasiahnuté do práva na život manžela žalobkyne, ako aj do práva na súkromie a rodinný život žalobkyne. Osobnostné práva žalobkyne

boli atakované už samotným zranením jej manžela pri dopravnej nehode 21. októbra 2013 a zásah do jej osobnosti bol zavŕšený momentom jeho smrti 4. novembra 2013. Žaloba bola podaná na súd 25. januára 2016, teda v rámci plynutia všeobecnej 3-ročnej premlčacej doby. Súd prvej inštancie vychádzajúc zo všeobecných zásad určovania výšky relutárnej náhrady nemajetkovej ujmy, ako aj z individuálnych okolností prejednávanej veci, prihliadajúc na prax súdov v otázke určovania tejto výšky považoval za primerané priznať žalobkyni relutárnu náhradu nemajetkovej ujmy vo výške 15.000,- € a v ostatnom rozsahu žalobu zamietol. Žalobkyňou uplatňovanú výšku relutárnej náhrady v sume 40.000,- € považoval za zjavne neopodstatnene vysokú.

2. Krajský súd v Žiline (ďalej aj „odvolací súd“) na odvolanie žalovaných 1/ a 2/ rozsudkom z 31. júla 2018 zn. 5Co/10/2018 rozsudok súdu prvej inštancie v odvolaniach napadnutej časti (vo výroku I. a III.) potvrdil. V odvolaniach nenapadnutej časti (výrok II.), ktorým bola žaloba vo zvyšnej časti zamietnutá, ponechal rozsudok nedotknutý. Žalobkyni priznal voči žalovaným 1/ a 2/ nárok na náhradu trov odvolacieho konania v plnom rozsahu. V odôvodnení svojho rozhodnutia uviedol, že žalovaný 1/ nedôvodne namietal výšku priznanej náhrady nemajetkovej ujmy a nesprávne právne posúdenie tejto otázky. Odvolací súd má za to, že súd prvej inštancie komplexne a dôsledne zhodnotil skutočnosti, ktoré je potrebné skúmať na strane poškodených pri posudzovaní nároku na náhradu nemajetkovej ujmy a následne ich premietol do priznanej výšky nemajetkovej ujmy. Prvoinštančný súd sa podľa neho dostatočne vysporiadal s okolnosťami, ktoré ovplyvňujú výšku priznanej náhrady nemajetkovej ujmy a dostatočne odôvodnil svoje úvahy, na základe ktorých dospel k záveru o konkrétnej výške priznanej náhrady nemajetkovej ujmy. Pokiaľ ide o pasívnu legitímáciu žalovanej 2/, ako aj s tým súvisiacu zodpovednosť za škodu, za ktorú v prejednávanej veci je potrebné považovať aj nemajetkovú ujmu, sa odvolací súd stotožnil so závermi súdu prvej inštancie, a to s odkazom na rozsudok Súdneho dvora EÚ vo veci C-22/12 Katarína Haasová proti Rastislavovi Petrikovi a Blanke Holingovej z 24. októbra 2013 a uznesenie Ústavného súdu SR č. k. III. ÚS 666/2016-36 z 11. októbra 2016, ktorých právne závery a argumentácia boli podrobne použité v napadnutom rozhodnutí súdu prvej inštancie a na ktoré v podrobnostiach odkazuje aj odvolací súd.

3. Proti rozsudku odvolacieho súdu, proti výrokom I. a III. podala žalovaná 2/ dovolanie, ktorého prípustnosť vyvodzovala z § 421 ods. 1 písm. c/ zákona č. 160/2015 Z.z. Civilného sporového poriadku (ďalej aj „CSP“), t. j., že rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, ktorá je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne. Za nesprávne právne posúdenú považovala otázku pasívnej vecnej legitímácie žalovanej 2/ v danom konaní, keď jej pasívnu vecnú legitímáciu súdy odvodili z ustanovenia § 15 ods. 1 zákona č. 381/2001 Z.z. Poukázala na rozhodnutia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej aj „najvyšší súd“) sp. zn. 3Cdo/301/2012, sp. zn. 4Cdo/168/2009 a sp. zn. 8Cdo/219/2016, v ktorých najvyšší súd opakovane negoval povinnosť poisťovateľa (v danom prípade žalovanej 2/) povinného zmluvného poistenia hradieť poškodenému nemajetkovú ujmu. Podľa názoru žalovanej 2/ súdy nad rámec legislatívy Slovenskej republiky aplikovali neprípustný extenzívny eurokonformný výklad ustanovenia § 4 ods. 2 písm. a/ zákona č. 381/2001 Z.z. o povinnom zmluvnom poistení (ďalej aj „ZoPZP“) v spojení s ostatnými ustanoveniami tohto zákona. Žalovaná 2/ je toho názoru, že nemajetková ujma nie je krytá z povinného zmluvného poistenia zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla, s výnimkou prípadov, ak to upravuje vnútroštátne právo, čo však vo vzťahu k slovenskému vnútroštátnemu právu neplatí. Ďalej namieta, že prvoinštančný súd sa nedostatočne vysporiadal a nesprávne právne posúdil otázku premlčania uplatňovaného nároku. Napriek tomu, že ide o zásadnú právnu otázku odvolací súd sa s ňou nijako bližšie nevysporiadal. Uplatňovaný nárok žalobkyne vo vzťahu k žalovanej 2/ považovala za premlčaný. Rovnako považuje výšku nemajetkovej ujmy vzhľadom na okolnosti predmetnej veci za neprimerane vysokú a súdy sa podľa nej nedostatočne vysporiadali so spoluzavineními poškodeného. Navrhla preto, aby najvyšší súd napadnutý rozsudok odvolacieho súdu zmenil tak, že žalobu žalobkyne proti žalovanej 2/ v celom rozsahu zamietne. Zároveň navrhla odložiť vykonateľnosť napadnutého rozsudku.

4. Žalobkyňa v písomnom vyjadrení k dovolaniu žalovanej 2/ navrhla, aby dovolací súd dovolanie v celom rozsahu zamietol ako nedôvodné.

5. Žalovaný 1/ vo vyjadrení k dovolaniu žalovanej 2/ navrhol dovolanie zamietnuť ako nedôvodné.

6. Najvyšší súd Slovenskej republiky nezistil splnenie predpokladov pre odloženie vykonateľnosti napadnutého rozhodnutia v zmysle § 444 ods. 1 CSP a v súlade s ustálenou praxou tohto súdu o tom nevydal samostatné rozhodnutie.

7. Najvyšší soud Slovenskej republiky (ďalej aj „najvyšší súd“ alebo „dovolačný súd“) ako súd dovolací (§ 35 CSP) po zistení, že dovolanie podala v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) strana zastúpená v súlade so zákonom (§ 429 ods. 1 CSP), v ktorej neprospech bolo napadnuté rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), bez nariadenia pojednávania (§ 443 CSP) dospel k záveru, že dovolanie treba odmietnuť.
8. Podľa § 419 CSP, proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa.
9. Podľa § 421 ods. 1 CSP, dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, a/ pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu, b/ ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo c/ ktorá je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.
10. Podľa § 432 ods. 1, 2 CSP dovolanie prípustné podľa § 421 CSP možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci. Dovolačný dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia.
11. Vychádzajúc z citovaných zákonných ustanovení je zrejmé, že na to, aby sa dovolací súd mohol zaoberať dovolaním, v ktorom sa namieta nesprávne právne posúdenie veci, musí byť splnená nielen podmienka vymedzenia tohto dovolacieho dôvodu spôsobom uvedeným v § 432 CSP, ale musia byť splnené aj predpoklady prípustnosti dovolania vyplývajúce z ustanovenia § 421 CSP.
12. Žalovaná 2/ v dovolaní uviedla, že prípustnosť jej dovolania vyplýva z § 421 ods. 1 písm. c/ CSP, v zmysle ktorého je dovolanie prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, ktorá je dovolacím súdom riešená rozdielne.
13. V predmetnej veci žalovaná 2/ odôvodnila dovolanie nesprávnym právnym posúdením veci spočívajúcim v tom, že povinné zmluvné poistenie zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla podľa zákona č. 381/2001 Z.z. sa nevzťahuje na nemajetkovú ujmu spôsobenú zásahom do práva na ochranu osobnosti pozostalých po obeti dopravnej nehody, a teda aj nesprávnym právnym posúdením jej pasívnej vecnej legitimácie. Prípustnosť dovolania je podľa žalovanej 2/ daná tým, že predmetná otázka je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.
14. Najvyšší súd v prvom rade považuje za nevyhnutné uviesť, že v zmysle judikátu R 71/2018 patria do pojmu „ustálená rozhodovacia prax dovolacieho súdu“ (§ 421 ods. 1 CSP) predovšetkým stanoviská alebo rozhodnutia najvyššieho súdu, ktoré sú (ako judikáty) publikované v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky. Súčasťou ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu je tiež prax vyjadrená opakovaně vo viacerých nepublikovaných rozhodnutiach najvyššieho súdu, alebo dokonca aj v jednotlivom, dosiaľ nepublikovanom rozhodnutí, pokiaľ niektoré neskôr vydané (nepublikované) rozhodnutia najvyššieho súdu názory obsiahnuté v skoršom rozhodnutí nespochybnili, prípadne tieto názory akceptovali a z hľadiska vecného na ne nadviazali. Do ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu v zmysle § 421 ods. 1 CSP treba zahrnúť aj naďalej použiteľné, legislatívnymi zmenami a neskoršou judikatúrou neprekonané civilné rozhodnutia a stanoviská publikované v Zbierkach súdnych rozhodnutí a stanovísk vydávaných Najvyššími súdmi ČSSR a ČSFR, ďalej v Bulletin Najvyššieho súdu ČSR a vo Výbere rozhodnutí a stanovísk Najvyššieho súdu SSR a napokon aj rozhodnutia, stanoviská a správy o rozhodovaní súdov, ktoré boli uverejnené v Zborníkoch najvyšších súdov č. I., II. a IV. vydaných SEVT Praha v rokoch 1974, 1980 a 1986.
15. V danom prípade pre posúdenie veci je zásadnou otázkou, či náhrada nemajetkovej ujmy v peniazoch, ako jedna z foriem satisfakcie za neoprávnený zásah do života a zdravia fyzickej osoby, je nárokom krytým poistením zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla, ktorou sa už iné senáty najvyššieho súdu v rozhodovacej praxi zaoberali.
16. Senát 4C dovolacieho súdu v uznesení z 20. apríla 2011, sp. zn. 4Cdo/168/2009 a senát 8C dovolacieho súdu v uznesení z 15. mája 2017, sp. zn. 8Cdo/219/2016 dospeli k záveru, že podľa v tom čase platnej právnej úpravy možno nemajetkovú ujmu za zásah do osobnostných práv usmrtením blízkej osoby uplatňovať len mimo rámec inštitútu zodpovednosti za škodu, t. j. podľa § 11 a nasl. Občianskeho zákonníka, a teda povinnosť poisťovne na plnenie z povinného zmluvného poistenia zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla sa nevzťahuje na právo na náhradu nemajetkovej ujmy vyplývajúce z ustanovenia § 13 ods. 2 OZ.
17. Senát 3C dovolacieho súdu v uznesení z 31. marca 2016, sp. zn. 3Cdo/301/2012 konštatoval

nedostatok pasívnej legítimácie poisťovne, pričom poukázal na výklad ustanovenia § 4 ods. 2 písm. a/ ZoPZP, v zmysle ktorého plnenie z povinného zmluvného poistenia zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla sa nevzťahuje na nárok navrhovateľov na náhradu nemajetkovej ujmy vyplývajúcej z § 13 ods. 2 OZ. Senát 3C nezistil dôvod na odlišný výklad § 4 ods. 2 písm. a/ ZoPZP ani po rozhodnutí ESD vo veci C-22/12. ESD totiž v rozsudku nevyložil, či v rámci posudzovanej vnútroštátnej právnej úpravy poistného krytia povinného zmluvného poistenia je zahrnutá aj náhrada nemajetkovej ujmy spôsobená blízkym osobám obetí usmrtených pri dopravnej nehode. Preto ani nijakým spôsobom nespochybnil závery doterajšej judikatúry aplikujúcej vnútroštátne právo, v zmysle ktorej takáto náhrada nemajetkovej ujmy nespadá do povinného zmluvného poistenia.

Podľa neho ESD iba uviedol, ako by mala úprava tejto otázky vo vnútroštátnom práve v súlade s komunitárnou úpravou vyzeráť. Keďže slovenské právo neupravuje takúto náhradu nemajetkovej ujmy spôsobenej obetiam usmrteným pri dopravných nehodách v rámci úpravy zodpovednosti poisteného za škodu, nie je potrebné, aby tento nárok bol v zmysle rozsudku zahrnutý v poistnom krytí z povinného zmluvného poistenia.

18. Senát 6C dovolacieho súdu v čase nasledujúcom po rozhodnutiach, sp. zn.

4Cdo/168/2009 a 3Cdo/301/2012, rozsudkom z 31. júla 2017, sp. zn. 6MCdo/1/2016 zamietol mimoriadne dovolanie generálneho prokurátora, ktoré podal na podnet žalovanej 2/

(v tam prejednávanej veci bola žalovanou 2/ KOOPERATIVA poisťovňa, a. s. Vienna Insurance Group).

Pokiaľ ide o právnu otázku pasívnej legítimácie v konaní o obdobnej veci, vychádzal z toho, že v prejednávanej veci spornú otázku už riešil ústavný súd. Ten nielenže

už vo viacerých ním posudzovaných veciach odmietol sťažnosti poisťovní namietajúcich porušenie svojich základných práv rozhodnutiami všeobecných súdov, ustaľujúcimi krytie

aj nemajetkovej ujmy pozostalých poistením podľa ZoPZP, ale dokonca pri rozhodovaní

vo veci sťažovateľky, totožnej s podnecovateľkou mimoriadneho dovolania v prejednávanej veci, v rámci odôvodnenia uznesenia z 11. októbra 2016, sp. zn. III. ÚS 666/2016 uzavrel,

že „...pojem „škoda“ použitý v zákone č. 381/2001 Z.z. o povinnom zmluvnom poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla je ústavne konformným spôsobom interpretovateľný extenzívne tak, že zahŕňa aj nemajetkovú ujmu podľa ustanovení Občianskeho zákonníka o ochrane osobnosti, s cieľom maximálnej možnej miery rešpektovania cieľov relevantnej únijnej regulácie.“ Tento záver senát 6C považoval za záväzný, pokiaľ ide o krytie nárokov pozostalých po obetiach dopravných nehôd na náhradu nemajetkovej ujmy povinným zmluvným poistením zodpovednosti za škodu a pasívnej legítimácie povinných zmluvných poisťovní v konaniach o náhradu nemajetkovej ujmy pred všeobecnými súdmi. Pojem „škoda“ v tejto súvislosti vyložil extenzívne v tom zmysle, že zahŕňa aj nemajetkovú ujmu, ktorej náhrada patrí pozostalým po blízkej osobe, usmrtenej pri dopravnej nehode

v súvislosti s prevádzkou motorového vozidla z titulu občianskoprávnej zodpovednosti za zásah do osobnostných práv, spočívajúci v zásahu do ich práva na súkromný a rodinný život. Pokiaľ podľa súdnej praxe usmrtenie pri dopravnej nehode vyvoláva nielen občianskoprávnu zodpovednosť za škodu, ale aj občianskoprávnu zodpovednosť za neoprávnený zásah

do osobnostných práv, musí byť aj táto zodpovednosť predmetom poistného krytia. Zdôraznil, že pre účely ZoPZP treba vychádzať z chápania pojmu „škoda“ v komunitárnom práve,

keď predmetný zákon bol výsledkom transpozície smerníc Európskej únie, ktoré boli nahradené Smernicou Európskeho parlamentu a Rady 2009/103/ES zo 16. septembra 2009 o poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorových vozidiel a o kontrole plnenia povinnosti poistenia tejto zodpovednosti. Hoci smernica síce nedefinuje pojem škoda, ale z jej textu je zrejmé, že pod týmto pojmom rozumie osobnú ujmu a škodu na majetku, resp. používa slovné spojenie utrpenie „ujmy alebo škody“, či používa termíny „akákoľvek ujma alebo škoda“ alebo „akákoľvek škoda“. Komunitárne právo chápe škodu ako majetkovú

aj nemajetkovú ujmu, resp. za ujmu považuje škodu majetkovú aj nemajetkovú (rozsudok ESD zo 6. mája 2010 vo veci C-63/09 Axel Walz proti Clickair SA).

19. Senát 6C dovolacieho súdu v rozhodnutiach z 27. februára 2018, sp. zn.

6Cdo/143/2017 a sp. zn. 6Cdo/206/2017 odmietol dovolania dovoľateľky KOOPERATIVA poisťovňa, a. s. Vienna Insurance Group v obdobných veciach, ako je vec prejednávaná z obdobných dôvodov, ako vo vyššie spomenutej veci, sp. zn. 6MCdo/1/2016, a to z dôvodov, že za ustálenú rozhodovaciu prax

dovolacieho súdu v riešení otázky pasívnej legitímácie poisťovne v spore o náhradu nemajetkovej ujmy pozostalých obete dopravnej nehody spôsobenej prevádzkou motorového vozidla, je potrebné považovať rozhodnutie ESD C-22/12 vo veci Haasová, ako aj ústavného súdu, sp. zn. I. ÚS 474/2016 a rozhodnutia, na ktoré toto rozhodnutie odkazuje, napr. III. ÚS 646/2015, I. ÚS 206/2015, ako aj už spomenuté rozhodnutie najvyššieho súdu, sp. zn. 6MCdo/1/2016.

20. Na uvedené rozhodnutia senátu 6C dovolacieho súdu nadviazali ďalšie rozhodnutia najvyššieho súdu, sp. zn. 1Cdo/179/2017 z 26. septembra 2018 a sp. zn. 8Cdo/6/2018

z 27. septembra 2018 v obdobných veciach, v ktorých bolo dovolanie poisťovní odmietnuté ako procesne neprípustné.

21. Napokon dovolací súd poukazuje na judikát prijatý na poslednom zasadnutí občianskoprávneho kolégia najvyššieho súdu dňa 9. októbra 2018, ktorého právna veta znie: „Škodou pre účely zákona č. 381/2001 Z.z. o povinnom zmluvnom poistení zodpovednosti

za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších zmien a doplnení je aj nemajetková ujma spočívajúca v zásahu

do osobnostných práv pozostalých obete dopravnej nehody spôsobenej prevádzkou motorového vozidla. V spore o náhradu takejto ujmy je poisťovňa pasívne legitimovaná“ (rozsudok najvyššieho súdu, sp. zn. 6MCdo/1/2016).

22. Vychádzajúc z vyššie uvedeného najvyšší súd konštatuje, že vyššie uvedenou ustálenou praxou dovolacieho súdu bol zároveň prekonaný právny názor uvedený v rozhodnutiach najvyššieho súdu, sp. zn. 4Cdo/168/2009 a sp. zn. 3Cdo/301/2012, na ktoré poukazovala žalovaná 2/.

23. Na základe uvedeného možno uzavrieť, že odvolací súd správne vec právne posúdil, ak vychádzal zo skutočnosti, že nemajetková ujma pozostalých po obetiach dopravných nehôd spadá pod rozsah krytia podľa povinného zmluvného poistenia, a teda žalovaná je v spore vecne pasívne legitimovaná. Dovolanie žalovanej 2/ tak neopodstatnene smeruje proti takému rozsudku dovolacieho súdu, ktorý nespočíva v nesprávnom právnom posúdení veci (§ 432 ods. 2 CSP).

24. Vo vzťahu k námietke žalovanej 2/ týkajúcej sa nesprávneho právneho posúdenia otázky premlčania nároku uplatneného žalobkyňou dovolací súd uvádza, že v tejto časti dovolania nedošlo k vymedzeniu dovolacieho dôvodu v súlade s ustanovením § 432 v spojitosti s § 421 CSP. V dovolaní totiž absentuje vymedzenie toho, či sa žalovaná 2/ domnieva, že sa odvolací súd pri riešení danej otázky odklonil od rozhodovacej praxe dovolacieho súdu (§ 421 ods. 1 písm. a/ CSP) alebo či ide o otázku, ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená (§ 421 ods. 1 písm. b/ CSP) alebo že táto otázka je rozhodovaná dovolacím súdom rozdielne (§ 421 ods. 1 písm. c/ CSP), pričom neoznačila ani o akú ustálenú alebo rozdielnu rozhodovaciu činnosť dovolacieho súdu sa má jednať, alebo či má za to, že táto právna otázka ešte nebola v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu vyriešená. Uplatnený dovolací dôvod teda nevymedzila spôsobom vyplývajúcim z § 432 ods. 2 CSP v spojení s § 421 ods. 1 CSP.

25. Pokiaľ žalovaná 2/ namieta nedostatočné vyporiadanie s a s otázkou premlčania a so samotnou výškou priznanej náhrady nemajetkovej ujmy aj vzhľadom na spoluzavinenie poškodeného, najvyšší súd uvádza, že vychádzajúc z obsahu dovolania v zmysle § 124 CSP, žalovaná 2/ vyvodzuje prípustnosť dovolania aj z ustanovenia § 420 CSP, a to tým, že namieta nepreskúmateľnosť rozsudku dovolacieho súdu, ako aj súdu prvej inštancie.

26. Hlavnými znakmi, ktoré charakterizujú procesnú vadu uvedenú v § 420 písm. f/ CSP, sú a/ zásah súdu do práva na spravodlivý proces a b/ nesprávny procesný postup súdu znemožňujúci procesnej strane, aby svojou procesnou aktivitou uskutočňovala jej patriace procesné oprávnenia.

27. Podstatou práva na spravodlivý súdny proces je možnosť fyzických a právnických osôb domáhať sa svojich práv na nestrannom súde a v konaní pred ním využívať všetky právne inštitúty a záruky poskytované právnym poriadkom. Integrálnou súčasťou tohto práva je právo na relevantné, zákonu zodpovedajúce konanie súdov a iných orgánov Slovenskej republiky. Z práva na spravodlivý súdny proces ale pre procesnú stranu nevyplýva jej právo na to, aby sa všeobecný súd stotožnil s jej právnymi názormi a predstavami, preberal a riadil sa ňou predkladaným výkladom všeobecne záväzných predpisov, rozhodol v súlade s jej vôľou a požiadavkami. Jeho súčasťou nie je ani právo procesnej strany vyjadrovať sa k spôsobu hodnotenia ňou navrhnutých dôkazov súdom a dožadovať sa ňou navrhnutého spôsobu hodnotenia vykonaných dôkazov (porovnaj rozhodnutia ústavného súdu sp.zn. IV. ÚS 252/04, I. ÚS 50/04, I. ÚS 97/97, II. ÚS 3/97 a II. ÚS 251/03).

28. Pojem „procesný postup“ bol vysvetlený už vo viacerých rozhodnutiach najvyššieho súdu tak, že sa

ním rozumie len faktická, vydaniu konečného rozhodnutia predchádzajúca činnosť alebo nečinnosť súdu, teda sama procedúra prejednávania veci (to ako súd viedol spor) znemožňujúca strane sporu realizáciu jej procesných oprávnení a mariaca možnosti jej aktívnej účasti na konaní (porovnaj R 129/1999 a 1Cdo/6/2014, 3Cdo/38/2015, 5Cdo/201/2011, 6Cdo/90/2012). Tento pojem nemožno vykladať extenzívne jeho vzťahovaním aj na faktickú meritórnu rozhodovaciu činnosť súdu. „Postupom súdu“ možno teda rozumieť iba samotný priebeh konania, nie však konečné rozhodnutie súdu posudzujúce opodstatnenosť žalobou uplatneného nároku.

29. Podľa právneho názoru dovolacieho súdu treba pojem „procesný postup“ súdu vykladať takto aj za právnej úpravy účinnej od 1. júla 2016.

30. Pokiaľ „postupom súdu“ nie je rozhodnutie súdu - finálny (meritórny) produkt prejednávania veci v civilnom sporovom konaní, potom už „postupom súdu“ vôbec nemôže byť ani časť rozhodnutia - jeho odôvodnenie (obsah, spôsob, kvalita, výstižnosť, presvedčivosť a úplnosť odôvodnenia), úlohou ktorej je vysvetliť dôvody, so zreteľom na ktoré súd rozhodol (1ECdo/10/2014, 3Cdo/146/2013).

31. Už dávnejšia judikatúra najvyššieho súdu (R 111/1998) zastávala názor, že nepreskúmateľnosť rozhodnutia nezakladá zmätočnosť a prípustnosť dovolania; nepreskúmateľnosť bola považovaná len za vlastnosť (vyjadrujúcu stupeň kvality) rozhodnutia súdu, v ktorej sa navonok prejavila tzv. iná vada konania majúca za následok nesprávne rozhodnutie veci (viď § 241 ods. 2 písm. b/ O.s.p.), ktorá prípustnosť dovolania nezakladala. S týmto názorom sa stotožnil aj ústavný súd (pozri rozhodnutia sp.zn. I. ÚS 364/2015, II. ÚS 184/2015, III. ÚS 288/2015 a I. ÚS 547/2016). Na záseade, podľa ktorej nepreskúmateľnosť zakladá (len) „inú vadu konania v zmysle § 241 ods. 2 písm. b/ O.s.p.“, zotrvalo aj zjednocujúce stanovisko R 2/2016, právna veta ktorého znie: „Nepreskúmateľnosť rozhodnutia zakladá inú vadu konania v zmysle § 241 ods. 2 písm. b/ Občianskeho súdneho poriadku. Výnimočne, keď písomné vyhotovenie rozhodnutia neobsahuje zásadné vysvetlenie dôvodov podstatných pre rozhodnutie súdu, môže ísť o skutočnosť, ktorá zakladá prípustnosť dovolania podľa § 237 ods. 1 písm. f/ Občianskeho súdneho poriadku“. Zmeny v právnej úprave dovolania a dovolacieho konania, ktoré nadobudli účinnosť od 1. júla 2016, sa podstaty a zmyslu tohto stanoviska nedotkli, preto ho treba považovať aj naďalej za aktuálne.

32. V danom prípade obsah spisu nedáva žiadny podklad pre uplatnenie druhej vety stanoviska R 2/2016, ktorá predstavuje krajnú výnimku z prvej vety a týka sa výlučne len celkom ojedinelých (extrémnych) prípadov, ktoré majú znaky relevantné aj podľa judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva. O taký prípad ide v praxi napríklad vtedy, keď rozhodnutie súdu neobsahuje vôbec žiadne odôvodnenie, alebo keď sa vyskytli „vady najzákladnejšej dôležitosti pre súdny systém“ (pozri Sutyazhnik proti Rusku, rozsudok z roku 2009), prípadne ak došlo k vade tak zásadnej, že mala za následok „justičný omyl“ (Ryabykh proti Rusku, rozsudok z roku 2003). V odôvodnení napadnutého rozsudku odvolací súd citoval ustanovenia, ktoré aplikoval a z ktorých vyvodil svoje právne závery. Za procesnú vadu konania podľa § 420 písm. f/ CSP nemožno považovať to, že odvolací súd neodôvodnil svoje rozhodnutie podľa predstáv dovolateľa.

33. Žalovaná 2/ nedôvodne namietala skutočnosť, že sa súdy nedostatočne vyporiadali so spoluzavinením poškodeného. Najvyšší súd poukazuje na to, že súd prvej inštancie vo svojom rozsudku, s ktorým sa odvolací súd stotožnil, uviedol, že pri hodnotení okolností, za ktorých došlo k neoprávnenému zásahu súd na strane žalovaného prihliadal ako na významnú skutočnosť, že v danom prípade išlo na jeho strane o nebanlivostné (neúmyselné) konanie a prihliadal aj na výsledky znaleckého dokazovania v trestnom konaní, z ktorých vyplynulo, že aj sám manžel žalobkyne si nepočínal dostatočne opatrne. Súdy popri posudzovaní okolností neoprávneného zásahu prihliadali na okolnosti na obidvoch procesných stranách, ako aj na tú skutočnosť, že náhrada nemajetkovej ujmy slúži len na zmiernenie následkov vzniknutej ujmy tak, aby bol dosiahnutý účel tohto kompenzačného konania a žalobkyňa nebola považovaná naďalej ako obeť porušenia dohovoru o ľudských právach (čl. 8 ods. 1) ako i listinných základných práv a slobôd (Ústav. zák. č. 23/1991 Zb. čl. 10 ods. 2 ako i poručenia čl. 19 ods. 2 Ústavy SR).

34. K časti dovolania, v ktorom žalovaná 2/ napáda výroky rozhodnutia dovolacieho súdu týkajúce sa trov konania, dovolací súd uvádza, že vychádzajúc z obsahu dovolania (§ 124 CSP) vyplýva, že v danom prípade žalovaná 2/ uplatnila dovolací dôvod v zmysle § 420 písm. f/ CSP a napadla ním rozhodnutie, ktorým odvolací súd rozhodol o náhrade trov konania. Vecou samou nie je rozhodnutie o nároku na náhradu trov konania a takéto rozhodnutie nie je ani konečným rozhodnutím vo veci samej, resp. ktorým sa konanie končí (viď publikáciu Civilný sporový poriadok, Komentár, C. H. Beck, Praha,

2016, str. 1353 až 1356). Prípustnosť dovolania preto z ustanovenia § 420 CSP nemožno vyvodiť.

35. So zreteľom na uvedené najvyšší súd dovolanie žalovanej 2/ ako neprípustné odmietol podľa § 447 písm. c/ a f/ CSP.

36. Najvyšší súd rozhodnutie o nároku na náhradu trov konania o dovolaní neodôvodňuje (§ 451 ods. 3 veta druhá CSP).

37. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.